

“ਖਿਤਾ ਖੁੱਤਰ ਨਾਲ ਖੀਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ”

(5:19-47)

49ਈਸਵੀ ਤਕ, ਜੂਲੀਅਸ ਸੀਜ਼ਰ (ਕੈਸਰ) ਰੋਮ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਆਦਮੀ ਬਣ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ। ਜਰਨੈਲ ਅਤੇ ਹਾਕਮ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਕਬੀਲਿਆਂ ਨਾਲ ਲੜਦਿਆਂ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਅਦੁੱਤੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਮੁਜ਼ਾਹਿਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਤਕ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਗਾਊਲ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਰੋਮ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਤੇ ਕੈਸਰ ਹੋਰ ਵੀ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਸਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਘਬਰਾ ਗਏ ਸਨ।

ਜਦ ਕੈਸਰ ਨੂੰ ਰੋਮੀ ਸੀਨੇਟ ਵੱਲੋਂ ਘਰ ਜਾਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਉਸਦਾ ਖਾਤਮਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਘਰ ਜਾਣ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਰੁਥਿਕਨ ਦਰਿਆ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਫ਼ੌਜ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਣਾ ਪੈਣਾ ਸੀ। ਕਈ ਸਾਲ ਉਸ ਦਰਿਆ ਨੇ ਇਕ ਹੱਦ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਪਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਜਰਨੈਲ ਆਪਣੇ ਫ਼ੌਜ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾ ਸਕਿਆ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਫ਼ੌਜਾਂ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮਿਲ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਕੈਸਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਰੋਮ ਵਿਚ ਇਕੱਲੇ ਜਾਣਾ ਮੌਤ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਫ਼ੌਜ ਨੂੰ ਰੁਥਿਕਨ ਦੇ ਪਾਰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਰੋਮ ਲੈ ਜਾਣ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲਿਆ ਸੀ! ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਜਦ ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਕੈਸਰ ਨੇ ‘‘ਰੁਥਿਕਨ ਪਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ’’ ਤਾਂ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗ ਗਿਆ ਸੀ ਗ੍ਰੀਕ ਯੁੱਧ ਸ਼ੂਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਰੋਮੀ ਸੀਨੇਟ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹੀ ਸ਼ਹਿਰ ਛੱਡ ਕੇ ਦੌੜ ਗਏ। ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਜੂਲੀਅਸ ਸੀਜ਼ਰ ਨੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਨੂੰ ਦਬਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਟਲੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਕਾਰਣ ਹੀ, ‘‘ਰੁਥਿਕਨ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨਾ’’ ਅੱਜ ਵੀ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਹੀ ਨਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ।

ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਯੂਹੰਨਾ ਦੇ ਵਿਰਤਾਂਤ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਯਿਸੂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਵਿਹਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਚੰਗਾ ਕਰਦੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੌਸਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵੱਲ ਲਿਜਾਂਦੇ ਹੋਏ ਵੇਖ ਕੇ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਆਇ 5 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ, ਯਿਸੂ ਨੇ ਇਕ ਲੰਗੜੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਯਹੂਦੀ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਉਸਦਾ ਵਿਰੋਧ ਹੋਣ ਲੱਗਾ ਸੀ। ਲਿਖਤ ਤੇ ਸਾਡੇ ਭਾਗ 5: 19-47 ਵਿਚ ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਇਕ ਭਾਗ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਸਿਰਫ਼ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਰਤਾਂਤ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਦੀ ਛੇਤੀ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਥੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਹਿਮ ਗੱਲ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਯਿਸੂ ‘‘ਰੁਥਿਕਨ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ’’ ਸੀ!

ਜਿਸੂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ, ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਕਿ, ‘‘ਇਹ ਲੜਾਈ ਹੈ’’ ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਐਲਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ! ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਸ ਨਾਲ ਉਹ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕੱਢ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਕ੍ਰੋਧ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਲੀਬ ਤੇ ਚੜ੍ਹਾਏ ਜਾਣਾ ਉਹਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ‘‘ਉਸ ਨੇ ਰੁਥਿਕਨ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕੀਤਾ।’’ ਇਹ ਪਾਠ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਤਿੰਨ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਜਿਸੂ ਅਜਿਹਾ ਸਾਫ਼ ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕ੍ਰੋਧ ਵਿਚ ਆ ਗਏ ਅਤੇ ਅਖੀਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਸਨੂੰ ਸਲੀਬ ਚੜ੍ਹਾ ਦਿੱਤਾ।

ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਇਕ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ (5:19-23)

ਮੇਰੀ ਸ਼ਕਲ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਮਿਲਦੀ ਜੁਲਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮੇਰੀ ਅਵਾਜ਼ ਹੂ-ਬ-ਹੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗੀ ਹੈ। ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਇਕ ਦਿਨ, ਮੇਰੇ ਕੁਝ ਦੋਸਤਾਂ ਨੇ ਛੁੱਟੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਮੇਰੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਮੇਰੇ ਘਰ ਫ਼ੋਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਦ ਮੈਂ ਫ਼ੋਨ ਚੁੱਕ ਕੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸਿਉਂ ਗੱਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘‘ਡਰਲੀ (ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਮ) ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹੈ?’’ ਮੈਂ ਕਿਹਾ, ‘‘ਨਹੀਂ! ਮੈਂ ਬਰੂਸ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।’’ ਕਿਆਫ਼ਾ ਲਾਉਂਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ‘‘ਬਰੂਸ, ਤੇਰੀ ਅਵਾਜ਼ ਤਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਤੇਰੇ ਪਿਤਾ ਵਰਗੀ ਹੈ!’’

ਸਾਡੀ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਅਵਾਜ਼ ਹੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਸਗੋਂ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲਗ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੁਝ ਅਸੀਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਉਹ ਵੀ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਮਿਲਦਾ ਜੁਲਦਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਇਕ ਹਫ਼ਤੇ ਤਕ ਰਹੀ ਜਦ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਲਈ ਸ਼ਹਿਰੋਂ ਬਾਹਰ ਗਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਮੈਂ ਗਿਣ ਕੇ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸ ਹਫ਼ਤੇ ਦੌਰਾਨ, ਮੇਰੀ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੇ ਬਾਅਦ ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਨੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਵੱਲ ਵੇਖ ਕੇ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਕਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ, ‘‘ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਆਪਣੇ ਬਾਪ ਵਾਂਗ ਬੋਲਦਾ ਹੈ।’’ ਇਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਜਵਾਬ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਰਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ, ‘‘ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ?’’

ਡੈਡੀ ਅਤੇ ਮੇਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀਆਂ ਤਾਂ ਹਨ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਫਿਰ ਵੀ ਅਲੱਗ ਹਾਂ। ਡੈਡੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਹਨ ਜਦਕਿ ਮੈਂ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦਿਨ ਇਕੱਲੇ ਛੱਡ ਦਿਓ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਪੱਕਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਜਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਦਿਆਂ ਪਾਓਗੇ, ਜਦ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ। ਅਸੀਂ ਵੇਖਣ ਵਿਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਲੱਗਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਹਾਂ ਵੱਖ। ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦਰਮਿਆਨ ਜਿਸ ਸਬੰਧ ਦੀ ਜਿਸੂ ਨੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਉਸ ਵਿਚ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸੀਂ ਸੁਭਾਵਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਉਮੀਦ ਕਰਾਂਗੇ, ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਭ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਸਨ।

ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪਿਤਾ ਕਹਿ ਕੇ ਜਿਸੂ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਯਹੂਦੀ ਆਗੂ ਕ੍ਰੋਧਿਤ ਹੋ ਗਏ। ਲੰਗੜੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਜਦ ਜਿਸੂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾ ਚਾਹਿਆ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਕ੍ਰੋਧ ਇਸ ਲਈ ਸੀ, ‘‘ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਬਤ ਦੇ ਦਿਨ ਨੂੰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਟਾਲਦਾ ਸਗੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪਿਤਾ ਕਹਿ

ਕੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦੇ ਤੁੱਲ ਬਣਾਉਂਦਾ' (5:18) ਹੈ। ਇਹ ਕਥਨ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਤੇਜਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਗੋਂ ਯਿਸੂ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਦਾ ਮੁੱਖ ਭਾਗ ਹੀ ਸੀ।

ਯੂਹੰਨਾ ਦੇ ਵਿਰਤਾਂਤ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਨੂੰ 122 ਵਾਰ 'ਪਿਤਾ' ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੋਣ ਦਾ ਭਾਵ ਸੀ ਕਿ 'ਜੇ ਕੰਮ ਉਹ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪੁੱਤਰ ਵੀ ਓਵੇਂ ਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ' (5:19)। ਯਿਸੂ ਜਦ ਧਰਤੀ ਤੇ ਸੀ ਤਾਂ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਉਸਦਾ ਸਬੰਧ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸੀ, ਪ੍ਰੇਮ ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਗੱਲਬਾਤ ਚਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਕਈ ਮੱਤਭੇਦ ਹਨ, ਪਰ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਮੱਤਭੇਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਤਸਲੀਸ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਵੱਖੋ ਵੱਖ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੁਭਾਅ, ਪਾਪ ਪ੍ਰਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮਕਸਦ ਅਤੇ ਮਨ ਇੱਕੋ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਵਿਚ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਾ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਯਿਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿਚ (5:19, 21), ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਵਿਚ (5:21) ਅਤੇ ਵਡਿਆਈ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ ਵਿਚ (5:23) ਬਰਾਬਰ ਹਨ। ਯਹੂਦੀ ਆਗੂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁਫ਼ਰ ਮੰਨਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਿਆਂ ਕਰਕੇ ਅਖ਼ੀਰ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਸਲੀਬ ਤੇ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਹਿ ਕੇ, ਯਿਸੂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵੈਰੀਆਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਰੂਹਾਨੀ ਜੰਗ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਉਹਦੇ ਖੁਦਾਈ ਮਕਸਦ ਦਾ ਦਾਅਵਾ (5:24-29)

5:24-29 ਵਿਚ, ਯਿਸੂ ਨੇ ਦੋ ਸਾਫ਼ ਦਾਅਵੇ ਕੀਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੱਖਰੀ ਪਛਾਣ ਮਿਲੀ। *ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੋਣ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ:*

ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੱਚ ਸੱਚ ਆਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇ ਮੇਰਾ ਵਚਨ ਸੁਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਦੀ ਪਰਤੀਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਹਨੇ ਮੈਨੂੰ ਘੱਲਿਆ ਸਦੀਪਕ ਜੀਉਣ ਉਹ ਦਾ ਹੈ ਅਰ ਉਸ ਉੱਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸਗੋਂ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਾਰ ਲੰਘ ਕੇ ਉਹ ਜੀਉਣ ਵਿਚ ਜਾ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੱਚ ਸੱਚ ਆਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਸਮਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਸਗੋਂ ਹੁਣੇ ਹੈ ਕਿ ਮੁਰਦੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਸੁਣਨਗੇ ਅਤੇ ਸੁਣ ਕੇ ਜੀਉਣਗੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਵੇਂ ਪਿਤਾ ਆਪ ਵਿਚ ਜੀਉਣ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਤਿਵੇਂ ਉਹ ਨੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਵੀ ਬਖ਼ਸ਼ਿਆ ਜੋ ਆਪ ਵਿਚ ਜੀਉਣ ਰੱਖੇ (5:24-26)।

ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਸੋਮੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਰਥ ਫੇਰ 'ਆਪ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਤੁਲ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ' (5:18)।

ਫਿਰ, ਉਸਨੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ:

ਅਰ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਆਉਂ ਕਰਨ ਦਾ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਦਿੱਤਾ ਇਸ ਲਈ ਜੇ ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਅਚਰਜ਼ ਨਾ ਜਾਣੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਘੜੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਚ ਓਹ ਸਭ ਜਿਹੜੇ ਕਬਰਾਂ ਵਿਚ ਹਨ ਉਹ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਸੁਣਨਗੇ ਅਤੇ ਨਿੱਕਲ

ਆਉਣਗੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਲਿਆਈ ਕੀਤੀ ਹੈ ਸੋ ਜੀਉਣ ਦੀ ਕਿਆਮਤ ਲਈ ਅਰ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੁਰਿਆਈ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਹ ਨਿਆਉਂ ਦੀ ਕਿਆਮਤ ਲਈ (5:27-29)।

ਉਸ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਕ ਦਿਨ ਮੁਰਦੇ ਉਹਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਸੁਣ ਕੇ ‘‘ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਜੀ
ਉੱਠਣ’’ ਜਾਂ ‘‘ਕਿਆਮਤ ਦੇ ਜੀ ਉੱਠਣ’’ ਲਈ ਜੀ ਉੱਠਣਗੇ (ਆਇਤ 29)।

ਯਿਸੂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਪਹਿਲੀ ਸਦੀ ਦੇ ਸੁਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਾਂਗ
ਆਧੁਨਿਕ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ। ਆਖ਼ਰੀ ਨਿਆਂ ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਆਮ
ਤੌਰ ਤੇ ਮਜ਼ਾਕ ਵਿਚ ਉਡਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਸੀਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਨਾਪਸੰਦ ਹੋਣ ਕਰਕੇ
ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਆਇਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਯਿਸੂ ਨੇ
ਨਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਾਫ਼ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਸੱਚ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਨੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ
ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਇਸ ਭਾਗ ਤੋਂ ਦੂਰ
ਰਹਿਣ ਦਾ ਭਾਵ ਇਕ ਵਿਆਪਕ ਸੱਚਾਈ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ
ਲਈ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਮੇਂ
ਦੇ ਅੰਤ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਬਗ਼ੈਰ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਜੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ। ਜਦ ਅਸੀਂ ਕਿਆਮਤ
ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜੋੜਦੇ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰੋਂ ਪਾਰ ਜਾਂ ਅਗਲੀ ਗਲੀ
ਵਿਚ ਇੰਜੀਲ ਸੁਣਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ!

ਆਪਣੇ ਖੁਦਾਈ ਮਕਸਦ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਕਰਕੇ ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਇਸ
ਗੱਲ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਕਿ ਉਹ ਕੌਣ ਹੈ ਉਸ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਉਹ ਕੀ ਕਰ ਰਿਹਾ
ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੋਣ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨਾਲ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਕੰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਉਸ ਦਾ
ਸਮਰਪਣ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ। ਪਿਤਾ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਕੇ, ਯਿਸੂ ਯਹੂਦੀ ਆਗੂਆਂ
ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਤਾਂ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ!

ਉਸਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ (5:30-47)

ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਕਿ ਯਿਸੂ ਹੀ ਮਸੀਹ ਭਾਵ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ, ਅਧਾਰ ਕੀ
ਹੈ? ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇ
ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਕਿ ‘‘ਤੁਸੀਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਿਉਂ ਕਰਦੇ ਹੋ?’’ ਜਵਾਬ ਕਿਵੇਂ ਦਿਓਗੇ।
ਰਵੀ ਜ਼ਕਰਯਾਹ ਨਾਮਕ ਇਕ ਆਧੁਨਿਕ ਅਪੋਲੋਜਿਸਟ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ, ‘‘ਅਸੀਂ
ਗੈਜ਼ੇਟੇਡ ਲੈਵਲ ਦੇ ਸੱਕੀ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਅੰਡਰਗੈਜ਼ੇਟੇਡ ਜਵਾਬ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ
ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਸਾਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਪੇਚੀਦਾ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣਾ
ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।’’ ਇਹ ਪੁੱਛਣ ਤੇ ਕਿ ਕੁਝ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਾਸਤਕਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿਚ ਕੈਂਬਰਿਜ
ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਮਹਿਮਾਨ ਵਿਦਵਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅਹੁਦਾ ਪਾਉਣ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲੇ ਤੇ
ਜ਼ਕਰਯਾਹ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ:

ਇੰਜੀਲ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਅਣਗਿਣਤ ਲੋਕਾਂ ਤਕ ਕਿਵੇਂ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ
ਲਗਦੀ? ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੇਹਤਰੀਨ ਨਾਸਤਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ

ਅਧੀਨ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਕਿ ਸਮਰੱਥ ਅਤੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਤਰਕਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦੇ ਸਕਾਂ। ਮੈਂ ਵਿਚਾਰਕ ਭਾਵ ਈਮਾਨਦਾਰ ਨਾਸਤਕ ਲਈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੈਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮੂਰਤੀਪੂਜਕ ਆਖਦਾ ਹਾਂ ਇੰਜੀਲ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ।^੯

ਪਵਿੱਤਰ ਲਿਖਤ ਦੇ ਸਾਡੇ ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ, ਯਿਸੂ ਨੇ ਇਕ ਚੰਗੇ ਵਕੀਲ ਵਾਂਗ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਦੱਸਣ ਲਈ ਗਵਾਹ ਠਹਿਰਾਏ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ, ਉਸਨੇ ਖੁਦ ਪਿਤਾ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ (5:32, 37)। ਉਸਦੇ ਬਾਅਦ, ਯੂਹੰਨਾ ਬਪਤਿਸਮਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਸੀ (5:33)। ਅੱਜ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸਾਨੂੰ ਯੂਹੰਨਾ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਫ਼ਜ਼ੂਲ ਲੱਗੇ, ਪਰ ਪਹਿਲੀ ਸਦੀ ਵਿਚ ਇਹ ਗਵਾਹੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਇਕ ਮਹਾਨ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਸੀ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਹੋਣ ਦੀ ਲਈ ਲਈ ਮੋਅਜ਼ਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਵੀ ਦੱਸੇ (5:36)। ਯਿਸੂ ਦਾ ਚੌਥਾ ਗਵਾਹ ਪਵਿੱਤਰ ਲਿਖਤ ਸੀ (5:39)। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਇਕ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਕੇਸ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਯਿਸੂ ਨੇ ਯਹੂਦੀ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਲਿਖਤ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਭਾਵ ਖੁਦ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਤੋਂ ਹੀ ਖੁੰਝ ਰਹੇ ਸਨ। ਮੈਂ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਅਟਲਾਂਟਾ, ਜੌਰਜੀਆ ਵਿਚ ਇਕ ਚਰਚ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਗੇਟ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕੰਧ ਤੇ ਲਮਕਦੀ ਇਕ ਤਸਵੀਰ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹਿਆ। ਇਹ ਤਸਵੀਰ ਜੋ ਯਿਸੂ ਦੀ ਹੈ, ਕੋਰੀਆ ਦੀ ਫ਼ੌਜ ਦੇ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਇੱਜ਼ਤ ਦੀ ਰਖਵਾਲੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਚੰਗੇ ਚਰਵਾਹੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨ ਲਈ ਉਸ ਵੱਲ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਸਰਸਰੀ ਨਜ਼ਰ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ। ਤਸਵੀਰ ਦੇ ਕੋਲ ਆਉਣ ਤੇ, ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਲਾਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਤਸਵੀਰ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਪਰ ਵੇਖਣ ਵਾਲਾ ਜਦ ਕੋਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ, ਉਹ ਉਸ ਤਸਵੀਰ ਨੂੰ ਵੇਖ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦਾ। ਯਹੂਦੀ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਯਿਸੂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਭੁੱਲ ਗਏ ਕਿ ਉਸ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਕੀ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਸੀ।

ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਖਰੀ ਗਵਾਹ ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ (5:46)। ਯਿਸੂ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਮਹਾਨ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੇਖਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਯਿਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਮੂਸਾ ਦੀ ਪਰਤੀਤ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਵੀ ਪਰਤੀਤ ਕਰਦੇ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਮੇਰੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ’ (5:46)। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਸੀ ਤਾਂ ਯਿਸੂ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਰਣਾਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ‘ਰੂਬਿਕਨ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਲਿਆ।’ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਪਿਤਾ, ਯੂਹੰਨਾ ਬਪਤਿਸਮਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ, ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ, ਲਿਖਤ, ਅਤੇ ਮੂਸਾ ਬਾਰੇ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਕਹਿ ਕੇ ਯਿਸੂ ਪਲਟ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਸੀ!

ਸਾਰ

ਅੱਜ, ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਸੱਚਾਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਸਖ਼ਤ ਸਟੈਂਡ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ। ਹਰ ਗੱਲ ਵਿਚ ਬਹੁਵਾਦ ਇਕ ਵੱਡੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਪੂਰਣ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਤੋਂ ਦੂਰ ਅਤੇ

ਹਰ ਗੱਲ ਵਿਚ ਤੁਲਨਾਵਾਦ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਲਿਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਸਭ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਠੀਕ ਹੋਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡਾ ਕੰਮ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਜਿਸ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਅਸੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਯਿਸੂ ਸਾਡੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਪੈਰ ਰੱਖ ਕੇ, ਸਾਰ ਵਿਚ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, ‘‘ਮੇਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਸਭ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਭ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਨਿਅਮ ਹਨ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਹਕੀਕਤ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੂਰਣ ਸੱਚਾਈ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਸੋਚਦਾ ਹੋਵੇ।’’

‘‘ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਟੀਕਾਕਾਰਾਂ ਦੇ ਰਾਜਕੁਮਾਰ’’ ਜੀ. ਕੈਂਪਬੈੱਲ ਮੌਰਗਨ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਲਿਖਤ ਦੇ ਇਸ ਭਾਗ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, ‘‘ਮਨੁੱਖੀ ਪੱਧਰ ਤੇ, ਜੋ ਕੁਝ ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਸ ਦਿਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜੋ ਕੁਝ ਉਸਨੇ ਉਸ ਦਿਨ ਕਿਹਾ ਉਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਉਸਦੀ ਜਾਨ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਮਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।’’³ ਇਹ ਇਸ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦਾ ਦੂਜਾ ਢੰਗ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਆਇ 5 ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਨੇ ‘‘ਰੁਬਿਕਨ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕੀਤਾ।’’ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਪਾਰ ਕਰਨਾ ਹੀ ਪਵੇਗਾ।

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

¹ਰਵੀ ਜ਼ਕਰਯਾਰ, ‘‘ਰੀਚਿੰਗ ਦ ਹੌਪੀ ਪੇਗਜ਼,’’ *ਕ੍ਰਿਸਚਿਅਨਿਟੀ ਟੁਡੇ* (14 ਨਵੰਬਰ 1994), 18.
²ਉਹੀ।
³ਲਿਓਨ ਮੌਰਿਸ, *ਐਕਸਪੋਜ਼ਿਟਰੀ ਹਿਫਲੈਕਸ਼ੰਜ ਆਨ ਦ ਗੌਸਪਲ ਆਫ ਜੌਨ* (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਬੇਕਰ ਬੁੱਕ ਹਾਊਸ, 1988), 193.